

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Buroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

An nou fericit

urăm noi cititorilor, urează toți prietenilor urează lumea și aceloră, pe cari nu-i poate număra între prieteni. Cu toții ne dorim unii altora, ca anul care vine să ne fie fericit. Și totuși la anul nou bucuroși că îngropăm încă un period de jospicii vom îndrăzni să ne urăm alt nou an fericit. Am așteptat, și-n viitor vom aștepta fericirea anului să ne coboare din vre-o minune din afară înșelându-ne, cu urale oficioase și de curtoazie. Ne-am întrebat oară vre-odată cum s'ar putea făuri nu an în adevăr nou, și mai ales fericit. Pentru o lămurire, aș fi revizionist, dar nu al granițelor pământeste ci al ținuturilor pătimase din insași fînța noastră. Ași fi revizionist al însași oficiului de a „ura” formule vechi și neîrăite. O mică operație subiectivă realizează ușor un an nou fericit. Descătușați-vă dar de forme vechi fără substrat. Inceștinați-vă prin personal apostolat în spiritul fără ambiție al pruncului Villaimitean. Nu urați atâta cât să vă gândiți la realizări în cari rezidă viața vrednică umană. Indrăgiți necazurile semenilor voștri, pe cari de nu le veți împărtăși în spirit nou de jertfă anul care vine este un an vechiu ce va găsi tot oameni vechi ce așteaptă succesiunea timpului cu contribuția pasivității moștenite. Precum Christos nainte a adus epocă nouă și epocă fericită așa prin lipsă de ambiții jertfă și frățietate Hristiană fiecare e dator în sfera lui de influență și implore mai întâi și execute mai apoi reforma mare ce-o inspiră dragostea ieslei făcând din ziua întâie a omului motiv de revizuirea conștiinței, iar cele 364 cari urmează vor complecta acel de toți dorit „an nou fericit“.

DUMINECA

Vom apărea în 17 Ianuarie 1937.

In seara de Crăciun

Moș Petre ședea la masă cu capul sprijinit în palme și privea cum baba cu un gătej trăgea înainte jarul din cuptor ca să facă zare în casă.

— Ei babă, babă! Ce-a fost verde s'a uscat, ce-a fost dulce s'a mâncat. Mă gândesc la vremile trecute când și tu sătă nouă, când erai și tu subțirică sprintenă ca nu prisnel, dar iacă ai îmbătrânit, te-ai îngrămădit de spate de parcă pe spinarea ta porți tot greul lumii.

— Asta-i lapte cu colac de Crăciun măi moșule. Parcă anume ți le-ai însemnat ca să mile spui, dar eu încă-ți spun vorba ăluia că „răde ciobu de hărbe”. Nu ești nici mai tinăr nici mai frumos decât mine. Decât să fii așa mare la sfat, mai bine ai fi câștigat ceva de Crăciun, să am în ce tăia cu cuțitul, să nu fin silită a sta și acum cu așa 'n mămăligă.

— Fii pe pace babă! E drept că la noi pe zilele bătrânețelor s'au cam întâlnit foamea cu setea dar pentru aceea bine că avem mămăliguța. Adevărat că pânea-i cinstea mesei, dar mămăliga-i stâlpul casei. Apoi dacă se mai întâmplă uneori că iese făina prin straiță, în loc să facem o mămăligă mare facem două mici și tot suntem în pace. Până-i Tătucul din ceriu nu te teme că vom muri de foame. Nici gheață friptă nu vom mânca. Cel ce ne-a dat gură ne va rânduși și bucatură pentru ea.

— Drept ai moșule, dar uite

că pe ulită și căinii umblă cu ciolanul în gură numai eu am băgat în seara de Crăciun pere pădurețe în oală. Incă bine că ședem aici la margine de sat și nu știe nimeni că noi așteptăm Crăciunul cu corobețe în olă că am fi de poveste și de răs la lume.

Fii cu scaun la cap babă că bunul Dumnezeu randuie ce e de băgat în oală, apoi de lume nu purta grijă că gura lumii numai pământul o astupă.

— O astupă, o astupă dar și eu trebuie să-mi astup gura cu ceva; leșie nu pot turna pe coș, nici nu voiu mânca mucuri de lumânări.

— Până la atâta n'am ajuns Eu cred că Cel ce ține mica pasere, nu va lăsa să moară de foame doi oameni mari.

— Pasărea e mică măi moșule și cere boabă mică dar la cel mare să cere bucatură mai mare pe care nu o poți efla ori unde. La noi sa așezat sărăcia în vatră ca o stâncă de peatră și nu o mai poți urmi nicicum de aici. Azi-măine și biata mămăliguță o scoatem cu sula din oală s'apoi să vezi moșule că ți-a fi 'fața ca așa și te vei purta ca pe picioare de paie. Are drept baba Safta, că mângăierea săracului e numai moartea.

— Zice, zice baba Safta că și după ea se ține sărăcia ca pulberea după câine, dar oricum zice dela gură, dela inimă poartă frică de moarte. Astă-

vară pela Sântilii când fulgera și tuna de gândea că să rump toate baierile ceriului, baba Safta tremura de frică ca 'n dricul ierni și în zicea; Doamne trăznește-mă să mor, ci își făcea cruce cu amandouă mâinile.

— O fi, o fi, dar dacă n'om avea ce ferbe, moartea noastră e în oală.

— Las' băbuță că olingură de zamă acruță și un brus de mămăliguța tot va fi.

— Măi moșule ce grăiești; nu vezi că-ți suflă vântul prin oasă și-ți dai ochii peste cap de foame; nu-i destul că sorbești la zamă acră până-ți pocnesc urechile; vrei s-o duci tot așa până ți de cu sufletul?

— Văd babă că ești rău cătrănită tocmai acum de Crăciun când toată lumea se bucură de nașterea lui Hristos. Nu te supăra pe Dumnezeu ci dă-ți seama că poate după drept ni se cade soarta asta. Drept vorbind, la tinerete nici cu nu am fost ușă de biserică, dar nici tu nu ai cărat tămăie la cădelniță. În loc să fi muncit și să fi cruțat eu am cărat dela casă pe o cărare iar tu pe alta. Ne-a placut a trăi bine și pe ușor. Vorbă românească să-ți spun, ziua am umblat după colaci iar noaptea după draci. Acum nu avem decât să mănăcăm pupăza de pe colacul care ni l'am copt.

— Meșter ești moșule, răsul dela tinerete te face să plângi la bătrânețe. Cum și-o face omul singur, nu i-o face nici dracul. Și eu gândesc că noi singuri suntem de vină dacă trăim o viață cărpită cu așa.

Am fost oameni nesocotiți și păcătoși dar uite și Veta Drumarului ce purtare a avut și cu toata e găzdoaie; nu-i ruginește lingura 'n borș ca mie.

— Lasă babă, că la toate urma alege. Moara lui Dumnezeu macină încet și vin sub ea toate boabele. Te gândește că Dumnezeu are o răsplată și 'n ceea lume. Spunemi drept oare unde e mai bine sa ispășască omul aici sau dincolo, aici cu sărăcie ori boală, sau dincolo cu foc?

— Moșule; ai zis una. De-i adevărat că cine nu se canonește în viața asta, trebuie să sufere în cealaltă, apoi tot mai bucuros voiesc a răbda aici decât acolo, că aici tot nu e foc precum se zice că este acolo. Mai alaltă eri m-am ars rău la un deget și îndată m-am gândit ce chin poate fi când ajunge omul întreg în foc. Oare adevărat este acolo foc, că pocăitul din răzvoare spunea eri la niște muieri, la izvor, că nici înviere nu va fi nici iad nu este?

— El o fi zis că limba-i moale se 'nvârte 'n gură, dar ce crezi babă, cine are drept Hristos ori pocăitul? Care-i mai de crezare?

— Apoi Hristos trebuie să fie mai de crezare că el e mai întâi și pocăitul pe urmă.

— Și eu zic că lui Hristos să-i crezi întâi dar pocăitului nici pe urmă, că cuvântul lui Hristos e cuvântul lui Dumnezeu, iar a pocăitului e cuvântul unui om păcătos. Dacă ai fost tu la biserică în Dumineca lăsatului de carne, ai auzit

Evangelia aceea unde Hristos spune de învierea morților și de judecată apoi și de focul de veci.

— Vezi moșule, eu tot am cinlit la pocăiți și le-am cam dat crezământ dar mai mult nu le cred, că cinstesc din Scriptură ce le place și spun cum le place. Se arată așa de blânzi ca niște porumbi, știu suci și invârti vorbele de încurcă pe sărmanii oameni ca jidanul care ca să-i cumperi negoțul ți-l laudă, ți-l sucește și invârtește înaintea nasului, până te face să crezi că ai luat marfa cea mai bună.

— Lasă-i în necazul lor pocăiți că sunt niște oameni cari au răfăcit cu Scriptura în mână pentru că sunt încăpăținați și măreți dar să ne întoarcem la necazul nostru, băbuță. Drept că suntem săraci dar a fi sărac nu e rușine. Sărăcia e sfințită de Hristos care sa înfrățit cu ea când sa născut într'o peșteră și apoi 33 ani cât a stat pe pământ a trăit tot în sărăcie. Eu cred că sărăcia nu ne împiedică a fi creștini buni. Poate ai auzit tu în biserică evangelia aceea în care Hristos spune că bogății cu greu se vor mântui, că iubesc adese mai mult bogățiile decât pe Dumnezeu. Eu așa zic că decât bogat și cu păcate multe, mai bine sărac și curat.

— Dar, moșule, și bogăția e dela Dumnezeu. De ce o dă Dumnezeu dacă bogății cu greu să mântuesc?

— Dumnezeu nu de aceea li-o dă, ca să le îngreuneze mântuirea ci ca ei să facă mult

bine altora cu ele. Iacă Toaderu Ilenei are avere frumoasă, 4 boi 50 oi și 40 jugăre de pământ, dar în fiecare Duminecă e la biserică și ușa lui o află deschisă orice sărac. Aproape nu este zi în care să nu trimită la cei lipsiți acesă, mai lapte, mai făină, mai un lemn de foc. El într'adevăr cu lumea asta câștigă pe cealaltă. Știi tu bine că în ziua de Paști tocmai muiera lui ne-a adus colac, carne și ouă.

— O, de i-ar da bunul Dumnezeu și acuma în gând să ne aducă ceva muiera aceea cu inimă de porumb, că uite chiar nimic nu am pe mâine ce băga în oală.

— Dacă Dumnezeu nu ne va rândui altceva, cartofi tot avem; tot darul lui sunt și aceia. Vom merge la sfânta biserică și vom trăi cu ce el ne va milui, că din mâna lui trăim toți. Dacă ni-ar fi făcut Dumnezeu nouă precum i-am făcut noi lui, demult am fi în iad, dar it mulțumesc că mai calc pământul cât de sărac.

— Ai drept moșule. Cele făcute nu le mai putem face nefăcute. Mulțumim lui Dumnezeu că le-am părăsit demult și-l rugăm să ne ierte. Uite că în lume săraci sunt mai mulți. Se vede ca sărăcia mai mult ajută la mântuire decât bogățiile, de aceea și Isus a voit să fie sărac.

— Acum ai rupt coada dovleacului babă, îmi place cum vorbești. Ai spus-o ca de pe scrisoare. Poate ai auzit-o cândva în biserică. Și eu acolo am auzit că săracii sunt pretenji

lui Hristos. Eu cred că și pe noi ne are preteni și de aceea ni-a lăsat săraci de tot.

— Fie voia Tatălui moșule. Nu am să mă mai plâng de nimic în lumea asta, că viața tot trece ori ești sărac ori ești bogat și moartea pe toți ne adună în pământ. Vom trudi vom munci cât vom putea până Dumnezeu ne va scoate din lumea asta necăjită și ne va muta sufletele la locul unde nu mai este nici un suspin și nici o lacrimă.

— Așa, așa babo; Și acum dacă alții nu viu la noi la colindat hai să colindăm noi anu lui pruncul Isus, să-i arătăm că și noi ne bucurăm de nașterea lui.

Coborât-a coborât
Ingerii Domnului sfânt
Oare unde pe pământ.
La niște păstori sau dus;
Dela Viflaim însus
Păstorii i-au întrebat
Voi ingeri ce ați venit?
Noi suntem trimiși din raiu
La Fecioara Maria.
I-a venit vremea să nască
Tot umblă din casă'n casă
Nime-'n lume nu o lasă
Și umblară cât umblară
Până Joi de cătră seară
Și'n peșteră s'agezară
Și-a născut un fiu frumos
Pe Domnul Isus Hristos
Trei crai dela răsărit
Ca să-l vadă au sosit
Multă cale viur pe jos
Să se'nchine lui Hristos

P. Lucian Pop

O. S. V. M.

Tăierea împrejur a Domnului nostru Isus Hristos.

A opta zi pruncul Isus a fost tăiat împrejur.

Tăierea împrejur a fost o lege pozitivă rituală a legii vechi, și a fost un semn de deosebire de celelalte popoare și semnul încorporării în religia mozaică.

Prin urmare acest act ritual a însemnat și însărcinarea cu legea mozaică cu toate indatoririle, cu toate binecuvântările și blăstămele ei. Era semnul obligației la abnegație și semnul tăierii împrejur al inimei deci semnul ființei noastre păcătoase încă din naștere. Ea a avut asemănare cu botezul nostru, care nu numai că ne mântuește de păcatul strămoșesc ci ne și încorporează în Biserică și ne îndatorează la legile ei. Din ce urmează, că Mântuitorul propriaminte nu era supus legii tăierii împrejur. Peste tot ca Dumnezeu—Om nu era supus nici unei legi pozitive omești. El era legiuitorul și capul Testamentului Vechi și ca atare nu era supus legilor ei pozitive. El s'a și folosit de aceasta libertate

și-a susținut-o. El s'a supus legii voluntar, pentru că El a voit, din motivele următoare:

Prin tăierea împrejur Mântuitorul a voit să dea nouă dovadă despre natura lui adevărat omenească, și că vrea să fie în toate asemenea nouă. Pentru aceea ia El împreună cu natura omenească și o patrie, o naționalitate, o anumită formă religioasă și un nume, El Stăpânul tuturor oamenilor și tuturor popoarelor. El Cel fără de nume, Cel inexplicabil. Tot așa voește să se prezinte ca un descendent al lui Avram și în aceea, că primește tăierea împrejur ca semnul legământului și al credinții.

Altcum nu ar fi fost recunoscut de poporul Izraelit ca fiu al lui Avram și ca Mesia. El voește să aibă toate ipostatele și formele poporului Teocratic.

Domnul a lăsat să fie tăiat împrejur să întărească legea veche, de oarece era o lege dumnezească și drumul spre Isus. El a luat tăierea împrejur ca să împlinească în cel mai înalt

înțeles legea întreagă, prin observarea intergrală a legii prin împlinirea tuturor formelor prefigurate și făgăduite, prin suplinirea pedepselor pentru călcarea legilor din partea oamenilor, frații lui, în fine ca să o destitue, să ridice de pe noi sarcina ei, ca să o transforme în una mai bună și ca să satisfacă în toată privința obligațiilor actului de răscumpărare. Pentru aceea vârsă acum cele dintâi picături de sânge, și se oferă Tatălui de jertfă. Aceste dintâi picături de sânge sunt numai zălogul, că mai târziu î-și va vărsa sângele întreg pe lemnul crucii și î-și va jertfi viața.

Aceasta însemnătate serioasă are tăierea împrejur pentru Mântuitor. Este ea un ceriu înroșit de dimineață, al copilăriei lui, prevestind furtuni viitoare.

Mântuitorul a voit să ne încurajeze ca să ne folosim de toate mijloacele mântuirii, pe cari Dumnezeu între timp ne dă și ne imbie, ca să nu cădem în păcat, ca să fim ascultători și să facem acte de pocăință, ce este tăierea împrejur a inimii și să încunjurăm ori ce sminteală.

În fine Mântuitorul a voit prin tăierea împrejur

să merite numele de Isus. Cu tăierea împrejur deodată s'a dat și nume copiilor. Numele „Isus“ este un nume de mare mărire. Insuși Dumnezeu l-a dat lui! Înțelesul lui: „Dumnezeu este ajutor“, „Mântuire“, „Mântuitor“, arată limpede întreaga ființă a Dumnezeului Om. Natura lui omenească și dumnezească și chemarea lui. Este pentru noi un nume plin de forță și acțiune, pentru noi, și pentru Mântuitorul însuși: Ce a devenit Mântuitorul pentru noi? Chezășia iertării păcatelor noastre, chezășia ascultării cererilor noastre, chezășia mângăierii și a ajutorului nostru, al ori cărei binecuvântări în viață și în moarte, totul este El pentru noi prin numele Lui și prin chemarea numelui Lui. Numele lui Isus este pentru noi un adevărat sacramental.

Pentru Mântuitor numele lui este un instrument al gloriei și măririi. Toate devin ale Lui prin acest nume; invocarea, adorația, încrederea, iubirea și mărirea miracolelor cari se vor săvârși de oameni în virtutea acestui nume. Acest nume este oarecum o mărită recompensă al greu-lui act al răscumpărării, la

care El s'a îndatorat prin tăierea împrejur și a cărei jertfă încrunțată o începe. Este numele personal al Dumnezeului Om, și cel mai mărit, cel mai frumos și cel mai preferit nume al Lui. El avea doar multe numuri însă nici unul nu îi este mai drag și mai scump ca acesta, pentru că acesta mereu ne amintește pe noi. De aceea răsună în toate părțile, este evocat în leagăn și va fi atârnat pe crucea Lui, de bună seamă motive suficiente pentru noi, de a-L cinsti, a-L se închina, a-L chema, a-L mărturisi, a-L purta cu cinste și pe purtătorul lui a-L iubi mai pre sus de toate.

El nu a putut să vadă s'au să audă acest nume fără să nu fi fost gata toate a le face și a le suferi toate pentru noi.

Oare va avea acest nume mai puțină putere asupra noastră?

O impresionate serbare.

La spitalul de alienați din Sighet în ziua de 24 Dec. 1936 orele patru s'a făcut serbarea Pomului de Crăciun din inițiativa Dlui Director Dr. Vasile Ilea.

Bradul frumos impodobit sub conducerea Doamnei Ilea ascundea sub crengile sale multele daruri ale sufletelor miostive.

Sala mare se umple cu personalul spitalului: medici, funcționari, infirmieri și infirmiere, iar în urmă vin bolnavii, acești morți vii, de pe feța cărora ușor se poate citi, că ei nu sunt ca alți oameni, că soartea crudă i-a scos din lumea omului rațional și i-a așezat în rândul acelor, cari nu sunt responsabili despre aceea ce fac, ce grăiesc și ce gândesc. Cadavre vii, cari dela mâna binefăcătoare a medicului, dela răbdarea infirmierului așteaptă învierea.

Cât de variată este boala lor! Cum trec rând pe rând, în șiruri de formație militară, sub grijă ageră a supravegheților, vezi fețe înfinit de triste în acelaș număr fețe înfinit de vesele.

Vezi ochi plecați cu zmerenie și priviri trufașe. Vezi umeri gârboviți sub greutatea loviturilor sortii și vezi și de aceea, pe cari boala i-a ridicat în alte sfere, cări în inchipuirea lor trăiesc într'o alta lume,

unde nu este nimic greu, nimic neplăcut.

Dar privirea tuturor se oprește la bradul luminos. Pe un moment, amintiri vechi se oglindesc în ochii tuturor, razele binefăcătoare ale nașterii Mântuitorului redau pentru un ceas acestor nefericiți bucuria Crăciunului.

Slujba religioasă scurtă face ca bolnavii să-și aducă, aminte de aceea, că nici într'un răcaz cât de mare să fie, nu trebuie să ne pierdem nădejdea. Sub impresia cântărilor sfinte, observăm fețe transfigurate, mâini, cari cu mișcări nervoase și repezi fac semnul crucii.

Apoi directorul spitalului în cuvântul său introductiv se adresează asistenței sănătoase, mulțumind tuturor, cari au ostentit, ca sfânta seară a Crăciunului să aducă o picătură de mângăere și de lumina în sufletul mort și în judecata confuză a bolnavilor.

Colindele impresionează mult pe bolnavi. Când corul personalului ajutor intonează colindele: O ce veste minunată, trei păstor și o. brad frumos, frunțile increșite se destind, râsul vesel amuștește, capetele

plecate se ridică și multe buze încep a îngâna lauda lui Isus Pruncul.

A fost impresionant încercarea cu rolarea bolnavilor.

Stanciu Alexandru, un bolnav tânăr, de vre-o 20—22 de ani, începe să reciteze cu multă bunăvoință. Glasul stins, privirea-i plecată la pământ prevestesc, că nu va putea ajunge până la sfârșitul poeziei.

Bolnava Eudoxia, luată la program ca o colindă, după un salut grațios declară dela început, că nu poate să cânte, fiindcă ceva o stringe de gât, în schimb însă, pentruca publicul să nu rămâie de pagubă, va recita numai cu vorba cuvintele colinzii și spune cu glas un mic fragment dintr'o colindă populară.

Să ne rugă pentru ei, pentru toți, a căror judecată s'a stins! Să cerem pentru medici ajutorul Domnului, ca să poată învia cât de mulți, din acești morți și să redea societății cât de multe elemente folositoare.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Calendar săptămânal.

3—9 Ianuarie 1937.

3. Dumineca înainte de Botez

Evg. Marcu 1; 1—8.

Pr. Malachia

4. Luni SS. 70 apostoli

5. Marți M. Teop și Teona

6. Mercuri Botezul Domnului

7. Joi Sf. Ioan Botezătorul

8. Vineri C. Domnica

9. Sâmbătă M. Polienct † 254

Tuturor colaboratorilor și cititorilor le dorește an nou fericit „Dumineca“

